

De turistes i mesquites

"Els diputats debaten el pressupost del Ministeri d'Afers Religiosos, i expressen preocupacions com aquestes: que hi ha encara massa poques 'kouteb's', escoles alcoràniques, i que cal obrir-ne moltes més, que per què tantes mesquites tanquen fora de les hores d'oració, que els imams han d'activar més els cercles d'estudis alcorànics."

Fa alguns dies, a la porta del Sàhara, no molt endins perquè s'acostava l'hora de sopar, em preguntava què faig jo ací, balancejant-me sobre la gepa d'un dromedari jove i malcarat, talment aquells turistes que als anys seixanta –i encara– els portaven a passejar en burro pels pobles andalusos, o valencians, i ho trobaven tan curiós i tan exòtic, però d'alguna manera han de guanyar-se la vida els indígenes. Feia molts anys, moltíssims, del meu primer viatge com a "grup", tropa de *tour*, banda d'autobús i ovella de majorista del ram. Aquest, al sud de Tunísia, ha estat el segon, i el tercer tardarà alguns anys, vista l'experiència. Però cal col·laborar de tant en tant dòcilment a la prosperitat del sector, agències de viatges, comissionistes, representants locals i hotels amb piscina, guies i fabricants de fullets. Cal ser petita massa de tant en tant, gregari, ja que és bo baixar alguna vegada de l'orgull del viatger independent, reprendre l'experiència del turista, fer com fan tots, encara que siga moderament. No érem tanta gent passejant amb camell aquell capvespre al desert, potser un parell de dotzenes en grupets de dos o tres, i el desert realment és molt gran, hi cabíem tots sense agonies. I contemplar com es pon el sol darrere de les dunes blanques, com l'arena es va fent grisa i rosa i daurada i com el cel es transforma en explosions de roig intens i de violeta mentre el blau es fa fosc i com la vermellor de foc encès dura sobre les dunes negres, contemplar una visió com aquesta des del llom d'un camell paga la pena. A pesar de la petita massa, dels comentaris idiotes a l'hora del sopar i de la recança de no poder continuar l'endemà pel mateix camí, perquè toquen coves de berbers i oasis de muntanya, no en camell, sinó en Toyota 4x4. Sempre mire de no queixar-me d'allò que jo mateix m'he buscat.

Sembla que ha de ser tot fals, quan fas un viatge de turista, però és tot autèntic: en el meu primer viatge, els expedicionaris cantaven "Clavelitos" i el "Porompompero" a la vista d'Istanbul, i en aquest segon els excursionistes són majoritàriament de la part de Barcelona i no canten res, gràcies a Déu. Són autèntics: "*catalanes habían de ser*", diu una senyora de la minoria. Tan autèntics com els habitants dels oasis de la vora del desert, que al nostre pas a penes alcen la vista del rotglen on juguen a les fitxes o a les cartes, coberts amb el barnús d'hivern. Qui no treballa de cameller de turistes, de cambrer o de venedor d'alguna cosa increïble, realment no té massa perspectives laborals, vista la quantitat d'homes desenfeinats, vells i jo-

ves que a qualsevol hora del dia ocupen les places i els carrers. Potser troben algun jornal enganxant cartells amb el retrat del president, perquè la cara de Zin el-Abidin Ben Alí, un aire entre sergent retirat i boxejador en actiu, es multiplica sobre totes les parets, tanques, cases, murs, finestres, aparadors, portes de cases i pals de la llum. Deu haver-hi més cares del president enganxades pel país que cares de ciutadans pels carrers. Però és una democràcia, ens expliquen els pamflets i ens confirma el guia, hi ha fins i tot eleccions, però com que el president és tan bo, no cal que s'hi presente ningú més.

Compre diaris de Tunis en francès, estan ben fets com a diaris, bona informació internacional, bona composició i un aire de premsa sòlida i moderna. En tots dos, mitja primera plana és ocupada per fotos de Zin Ben Alí, i per titulars estrictament presidencials. Els editorials glossen les generoses idees del germà gran de la pàtria. El pare, Habib Bourguiba, el tenen dignament retirat, no li han llevat els noms dels carrers, no li han enderrocat les estàtues ni l'enorme mausoleu de Monestir on serà enterrat, però no l'anomenen per res: els trenta anys des de la independència fins el colp de Ben Alí, és com si no hagueren existit. Els llibres i el guia coincideixen, això sí, a dir que Tunísia és un país laic gràcies a Burguiba, que la separació de l'estat i l'església és occidental i perfecta. Trobe al diari *Le Temps* (no tinc la culpa del nom) una crònica parlamentària. Els diputats debaten el pressupost del Ministeri d'Afers Religiosos, i expressen preocupacions com aquestes: que hi ha encara massa poques *kouteb's*, escoles alcoràniques, i que cal obrir-ne moltes més, que per què tantes mesquites tanquen fora de les hores d'oració, que els imams han d'activar més els cercles d'estudis alcorànics, que cal organitzar millor la selecció de guies dels pelegrinatges a la Meca, que la construcció de mesquites (se'n veuen pertot arreu, noves de trunca enmig de barris tristíssims) ha d'accelerar-se encara més, que els diplomats de l'Institut de Teologia no troben faena immediatament, i per tant l'estat els ha de trobar una solució, que el ministeri hauria d'organitzar emissions radiofòniques per respondre a les preguntes religioses dels ciutadans, i que cal dinamitzar les mesquites. No sé què vol dir dinamitzar les mesquites, però deu ser com dinamitzar les parròquies. Ho puc imaginar. Puc imaginar els diputats d'aquest país exemplarment laic discutint la dinamització de les mesquites. I és que viatjar, encara que siga en grup, és el millor aliment de la imaginació.

Joan F. Mira